

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 7C/21/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119209663
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Farkášová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8119209663.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Danou Farkášovou v právnej veci žalobkyne: D.. Y. J., P.. XX.XX.XXXX, Y. E. Č.. XX, XXX XX E., právne zastúpenej JUDr. Vladimírom Milasom, advokátom so sídlom Masarykova č. 13, 080 01 Prešov, proti žalovaným: X. M.. Z. U., P.. XX.XX.XXXX, Y. H. XX, XXX XX E., 2. Rokus, s. r. o., so sídlom Sabinovská 55, 080 01 Prešov, IČO: 36 471 241, právne zastúpených JUDr. Martinom Staroňom, advokátom so sídlom Hlavná 89, 080 01 Prešov, v spore o určenie neplatnosti zmluvy a o určenie vlastníckeho práva, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu žalobkyne **z a m i e t a**.
- II. Náhradu trov konania stranám **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa žalobou doručenou súdu dňa 22.05.2019 žiadala, aby súd určil, že zmluva o prevode časti obchodného podielu zo dňa 17.06.2016, na základe ktorej došlo k prevodu obchodného podielu v obchodnej spoločnosti Rokus real, s. r. o., vo výške zodpovedajúcej pomeru splateného peňažného vkladu vo výške 5.890 Eur k hodnote splateného základného imania 6.640 Eur, uzatvorená medzi žalovaným v 1. rade ako prevádzajúcim a žalovaným v 2. rade ako nadobúdateľom, je neplatná a zároveň aby určil, že žalobca a žalovaný v 1. rade sú bezpodielovými spoluvlastníkmi časti obchodného podielu v obchodnej spoločnosti Rokus real, s. r. o. Žalobu vo veci samej žalobkyňa odôvodnila tým, že o určenie žiada z dôvodu, že žalovanému 1. rade nikdy neudelila súhlas na prevod tejto časti obchodného podielu v obchodnej spoločnosti Rokus real, s. r. o., ktorý ako celok, teda aj v tejto prevedenej časti, patrí do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. K zmene zápisu v obchodnom registri v dôsledku prevodu časti obchodného podielu došlo dňom 17.06.2016. Medzi účastníkmi už prebiehali predchádzajúce spory, v ktorých bola žalobkyňa úspešná. Žalovaný ako jej manžel bez jej súhlasu dňom 17.06.2016 časť ich spoločného obchodného podielu v spoločnosti Rokus real, s. r. o. previedol na spoločnosť Rokus, s. r. o., ktorá vznikla pred uzatvorením ich manželstva a ktorej jediným spoločníkom a konateľom je žalovaný v 1. rade. Manželstvo so žalovaným uzatvorila dňa 16.06.2001. Spoločnosť Rokus real, s. r. o. vznikla dňom 03.08.2007. Prevod sa uskutočnil koncom mája a začiatkom júna roku 2016. Manželstvo bolo rozvedené dňom 20.11.2018. Ich bezpodielové vlastníctvo bolo zrušené dňa 25.01.2017 za trvania manželstva, na návrh jej manžela zo dňa 30.05.2016. Žalobkyňa sa listom zo dňa 18.03.2019 dovolala neplatnosti tohto právneho úkonu vo vzťahu k žalovaným.

2. Žalovaní v 1. a 2. rade sa k žalobe žalobkyne vyjadrili v písomnom podaní zo dňa 04.09.2019, v ktorom žalobu žalobkyne žiadali v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietnuť. Poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26.11.2009 sp. zn. 6Obdo/30/2009, podľa ktorého obchodný podiel nie je súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Žalovaný v 1. rade ako jediný spoločník v obchodnej spoločnosti Rokus real, s. r. o. bol oprávnený v súlade s § 115 Obchodného

zákonníka, ktorý je lex specialis, a so súhlasom valného zhromaždenia previesť časť svojho obchodného podielu o veľkosti XXXX/XXXX v obchodnej spoločnosti Rokus real, s. r. o. na tretiu osobu, na spoločnosť Rokus, s. r. o., a to aj bez súhlasu žalobkyne ako manželky, nakoľko obchodný podiel podľa judikatúry nepatrí do BSM a na jeho prevod sa nevyžaduje súhlas druhého manžela. Vklad do obchodnej spoločnosti Rokus real, s. r. o., kde bol pred prevodom časti obchodného podielu jediným spoločníkom žalovaný v 1. rade, bol splatený z výlučných prostriedkov žalovaného v 1. rade a budova vo vlastníctve obchodnej spoločnosti Rokus real, s. r. o. bola postavená a skolaudovaná pred uzavretím manželstva, teda nikdy nepatrila do BSM. Z tohto dôvodu žalobkyňa nemá nárok ani na vyporiadavací podiel. V roku 2001 sa žalobkyňa stala členkou duchovného spoločenstva - sekty MAITRI, a tým sa správanie žalobkyne vo vzťahu k žalovanému v 1. rade zmenilo práve po vstupe do sekty a po narodení ich druhého syna Dávida, asi rok po jeho narodení, kedy v roku 2014 sa žalobkyňa začala intenzívnejšie venovať praktikám a aktivitám v sekte MAITRI.

3. Žalobkyňa sa k vyjadreniu žalovaných v 1. a 2. rade vyjadrila v písomnom podaní zo dňa 08.10.2019, v ktorom s názorom žalovaných v celom rozsahu nesúhlasila. Poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/168/2005 zo dňa 31.03.2006. Mala za to, že Obchodný zákonník ako lex specialis nemá úpravu vzťahu obchodného podielu a BSM. Subsidiárne sa aplikuje Občiansky zákonník. BSM je všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva, teda majetok. Obchodný podiel je spôsobilým predmetom právnych vzťahov ako iná majetková hodnota. V bezpodielovom spoluvlastníctve manželov je všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorí z manželov za trvania manžela, s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jednému z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzatvorením manželstva, alebo ktorému bola vec vydaná ako právnomu nástupcovi pôvodného vlastníka. Spoločným atribútom všetkého, čo patrí do BSM, je majetková hodnota, ktorú možno vyjadriť peniazmi a s ktorou možno disponovať. Žalobkyňa je toho názoru, že obchodný podiel, nadobudnutý jedným z manželov za trvania BSM zo spoločných prostriedkov, sa stáva súčasťou BSM. Obchodný podiel je spoločnou majetkovou hodnotou manželov. Je súčasťou BSM. V dôsledku toho, podľa § 145 Občianskeho zákonníka, potrebuje ten z manželov, ktorý prevod obchodného podielu uskutočňuje, súhlas druhého manžela na prevod obchodného podielu. Ak nebol daný, je potrebné vec posúdiť a rozhodnúť tak, že zmluva, ktorou sa tak stalo, je relatívne neplatným právnym úkonom podľa § 40a Občianskeho zákonníka.

4. Žalovaní v 1. a 2. rade sa k vyjadreniu žalobkyne vyjadrili v písomnom podaní zo dňa 29.10.2019. Zotrvali na svojom právnom názore, že súčasťou BSM nie je obchodný podiel.

5. Súd vykonal dokazovanie vypočutím strán sporu, listinnými dôkazmi, ktoré sú súčasťou súdneho spisu a zistil tento skutkový stav:

6. Žalobkyňa sa touto žalobou domáha určenia neplatnosti zmluvy o prevode obchodného podielu v obchodnej spoločnosti Rokus real, s. r. o. Na prevod tohto obchodného podielu nikdy nedala súhlas. Zároveň v žalobe uviedla, že prevod sa uskutočnil dňom 17.06.2016 v spoločnosti Rokus real, s. r. o. Na prevod tohto obchodného podielu žalovanému v 1. rade nikdy neudelila súhlas. Druhým žalobným petitom sa žalobkyňa domáhala určenia, že obchodný podiel v spoločnosti Rokus real, s. r. o. patrí do BSM žalobkyne a žalovaného v 1. rade.

7. Z výpisu z obchodného registra Okresného súdu Prešov súd zistil, že spoločnosť Rokus, s. r. o. je zapísaná vo vložke č. 12639 a jej jediným spoločníkom a konateľom je žalovaný v 1. rade. Z výpisu z obchodného registra Okresného súdu Prešov rovnako súd zistil, že spoločnosť Rokus real, s. r. o. je zapísaná vo vložke č. 18929/P a jej jediným konateľom a spoločníkom je žalovaný v 1. rade.

8. Listom zo dňa 18.03.2019 sa žalobkyňa dovolala neplatnosti právneho úkonu v súlade s § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k žalovanému v 1. a 2. rade. Mala za to a v súlade s ustanovením § 40a Občianskeho zákonníka sa domáhala neplatnosti zmluvy, ktorou žalovaný v 1. rade previedol na obchodnú spoločnosť Rokus, s. r. o. časť obchodného podielu v obchodnej spoločnosti Rokus real, s. r. o., na ktorý neudelila súhlas. Medzi účastníkmi konania na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 32C/1/2020 prebieha konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvoде.

9. Medzi stranami sporu prebiehali predchádzajúce spory, kde súd rozsudkom č. k. 20C/47/2017-154 zo dňa 23.11.2018 určil, že kúpna zmluva, uzatvorená dňa 17.05.2016 medzi žalovanými v 1. a 2. rade, ktorej vklad bol povolený pod č. J.-XXXX/XXXX, predmetom ktorej bola rekreačná chata H. Č. XXX, V. P. O. Č.. XXXX, J. U. A. A. Ú. J. P. X., je neplatná a zároveň určil, že žalobkyňa je bezpodielovou spoluvlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti. Uvedený rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 1Co/22/2019-188 zo dňa 16.05.2019.

10. Rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 14C/238/2016-268 zo dňa 23.05.2018 súd určil, že žalobkyňa je vlastníčkou spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1/2 k nehnuteľnostiam evidovaným P. O. Č.. XXXXX, A. E., A. E., U. Ú. E., N. X. H. Z. I. H. Č. XXXX H. P. E. XXXX N. E. Z. W. Č.. XXXX, zastavané plochy a nádvoria, o výmere XXX D.X, ktoré nadobudol žalovaný v 1. rade na základe darovacej zmluvy zo dňa 20.03.2009, ktorej vklad bol povolený pod číslom J.-XXXX/XXXX. Tento rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 8Co/124/2018-324 zo dňa 25.03.2019.

11. Rovnako súd rozsudkom Okresného súdu Prešov 8Pc/19/2016-174 zo dňa 14.02.2018 určil, že kúpna zmluva zo dňa 22.06.2016, uzatvorená medzi žalovaným v 1. a 2. Z. N. U., J. U. Y. E. E. Č.. V-3612/2016, predmetom ktorej bola stavba meštiackeho domu v Prešove, zapísaná na O. Č.. XXXXX je neplatná a zároveň určil, že žalobkyňa je bezpodielovou spoluvlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti.

12. Súd na pojednávaní vypočul žalobkyňu, ktorá uviedla, že pokiaľ ide o založenie spoločnosti Rokus real, podieľala sa na založení tejto spoločnosti Rokus real. S manželom spoločne vymýšľali meno. Pôvodne, v roku 2007, dali tejto spoločnosti meno Remi, s. r. o. Znamená to Z. N. Z. N. T. N. M. I., keďže v tom čase mali jednu dcéru. Potom, v roku 2011, si žalovaný v 1. rade zmenil obchodné meno tejto spoločnosti na Rokus real. Čo sa týka tejto spoločnosti Rokus real, žalobkyňa sa aktívne zúčastňovala na jej podnikateľskej činnosti. Vykonávala tam prácu účtovníčky aj počas materskej dovolenky, spracovávala účtovníctvo, fyzicky sa podieľala aj na účtovných záznamoch. Spoločnosť Rokus real mala na starosti. Nebola jej spoločníčkou, ale stále to brala tak, že je to ich spoločná obchodná spoločnosť.

13. Žalovaný v 1. rade na pojednávaní súdu uviedol, že manželstvo so žalobkyňou uzatvoril dňa 16.06.2001. V tom čase už mal založenú spoločnosť Rokus, s. r. o., s tým, že zároveň mal aj svoje vlastné úspory prevyšujúce sumu 100.000 Eur. Bol jediným spoločníkom a konateľom spoločnosti Rokus, s. r. o., ktorá sa venovala tlačiarenskej a reklamnej činnosti. V roku 2007 založil spoločnosť Rokus real, s. r. o. Mal za to, že je lepšie mať dve obchodné spoločnosti titulom rozloženia rizika. Spoločnosť Rokus sa venovala naďalej svojej obchodnej činnosti, ktorú spomínal. Spoločnosť Rokus real bola založená za tým účelom, aby previedol na ňu nehnuteľnosť - budovu, ktorú mal vo svojom výlučnom vlastníctve pred uzatvorením manželstva. Následne chcel túto budovu prenajímať dvom firmám. Táto budova, ktorá bola prevedená na spoločnosť Rokus real, s. r. o., stavebné povolenie bolo vydané v roku XXXX/XX a posledná finálna kolaudácia tejto nehnuteľnosti bola vykonaná v roku XXXX. Zdôraznil, že táto nehnuteľnosť bola v jeho výlučnom vlastníctve pred uzatvorením manželstva. V roku 2007 bola žalobkyňa na materskej dovolenke, H. Z. H. P.I. XX. D. XXXX. Žalobkyňa mala rizikové tehotenstvo, a preto už pred touto dobou v roku XXXX bola na materskej dovolenke. Za obdobie rokov 2004 až 2007 pracovala v agentúre regionálneho rozvoja. Nie je pravda, že vystavovala faktúry a pracovala pre spoločnosť Rokus real. Túto prácu vykonával on. Žalobkyňa voči tomu nenamietala. V roku 2007 tak, ako spomínal, pri založení spoločnosti Rokus real, s. r. o., túto prácu vykonával on. Žalobkyňa voči tomu nenamietala. V roku 2007, tak ako spomínal, pri založení spoločnosti Rokus real, s. r. o., prevádzal nehnuteľnosť v jeho výlučnom vlastníctve do majetku spoločnosti Rokus real. V tom čase to konzultoval so svojim vtedajším právnikom, ako aj s jeho rodičmi. Jeho rodičia mali obavy, avšak on ich ubezpečil, že táto spoločnosť Rokus real nebude vyvíjať obchodnú podnikateľskú činnosť, ani tento obchodný podiel v tejto spoločnosti Rokus real, s. r. o., že nepatrí do BSM. Následne došlo k prevodu tejto nehnuteľnosti na spoločnosť Rokus real, s. r. o. Založenie tejto spoločnosti realizoval sám, vymyslel meno Remi, čo znamená Z.Y. N. T.. V obchodnom mene tejto spoločnosti nebolo krstné meno jeho manželky tak, ako popisovala, že vykonávala pre spoločnosť činnosť. Zmluvou o prevode obchodného podielu chcel zvýšiť bonitu spoločnosti Rokus real, aby následne získal úver. Zdôraznil, že majetkom spoločnosti Rokus real je budova tlačiarňí, ktorá je v jeho výlučnom vlastníctve. Žalobkyňa by v prípade, ak by súd vyhovel žalobe, získala 50 % podiel, čo je jediný dôvod, prečo podala túto žalobu. Zároveň súdu uviedol, že dňa 14.01.2020 podal žalobu o vyporiadanie BSM.

14. Právny zástupca žalobkyne mal za to, že žalobe je v celom rozsahu dôvodné vyhovieť. Žalobkyňa neudelila súhlas žalovanému v 1. rade na prevod obchodného podielu v spoločnosti Rokus real, s. r. o. na spoločnosť Rokus, s. r. o. Zároveň sa úspešne dovolala neplatnosti právneho úkonu. Žalobkyňa má naliehavý právny záujem na takomto určení, aby sa zosúladiť skutkový stav so stavom právnym.

15. Právny zástupca žalovaného žiadal žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietnuť. Mal za to, že žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na takomto určení.

16. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

Podľa § 40a Občianskeho zákonníka, ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>>, 140 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>>, § 145 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>>, § 479 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>>, § 589 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>> a § 701 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>>, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. Neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. To isté platí, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje dohoda účastníkov (§ 40 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>>). Ak je právny úkon v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o cenách, je neplatný iba v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto predpisu, ak sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti dovolá.

Podľa § 143 Občianskeho zákonníka, v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov je všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva, s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov, a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jednému z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva alebo ktorému bola vec vydaná ako právnenému nástupcovi pôvodného vlastníka.

Podľa § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka, bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov. V ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov; inak je právny úkon neplatný.

Podľa § 146 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak dôjde medzi manželmi k nezhode o právach a povinnostiach vyplývajúcich z bezpodielového spoluvlastníctva, rozhodne na návrh niektorého z nich súd.

Podľa § 137 C.s.p., žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

- a) splnení povinnosti,
- b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,
- c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
- d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

Podľa § 114 ods. 1 Obchodného zákonníka, obchodný podiel predstavuje práva a povinnosti spoločníka a im zodpovedajúcu účasť na spoločnosti. Jeho výška sa určuje podľa pomeru vkladu spoločníka k základnému imaniu spoločnosti, ak spoločenská zmluva neurčuje inak.

Podľa § 115 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, so súhlasom valného zhromaždenia môže spoločník zmluvou previesť svoj obchodný podiel na iného spoločníka, ak spoločenská zmluva neurčuje inak. Spoločník môže previesť svoj obchodný podiel na inú osobu, ak to spoločenská zmluva pripúšťa. Spoločenská zmluva môže určiť, že na prevod obchodného podielu na inú osobu sa vyžaduje súhlas valného zhromaždenia.

17. Súd je toho názoru, že žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení, a to jednak na určení neplatnosti zmluvy o prevode obchodného podielu a rovnako na výroku súdu o tom, že obchodný podiel je súčasťou a tvorí masu BSM.

18. Súd poukazuje na Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 06.12.2012 sp. zn. 5Cdo/31/2011, podľa ktorého, právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné ďalšie súdne konanie, alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez jeho určenia bolo právo žalobcu ohrozené, alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov. Ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná i iná žaloba (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/1996).

19. Podľa Rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 06.11.2007 sp. zn. 17Co/161/2007 určovací návrh nie je spravidla opodstatnený najmä vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu len predbežnej otázky k posúdeniu, či tu je alebo nie je právny vzťah alebo právo. Ak navrhovateľ neosvedčí svoj naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení, ide o samostatný a prvoradý dôvod pre zamietnutie návrhu. Pokiaľ teda súd dospeje k záveru, že ten ktorý určovaní návrh nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení spôsobilým alebo prípustným prostriedkom ochrany práva, zamietne návrh bez toho, aby sa zaoberal meritom veci.

20. Na Okresnom súde Prešov prebieha medzi stranami sporu konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode, vedené pod sp. zn. 32C/1/2020. Súd je toho názoru, že túto otázku ako predbežnú resp. prejudiciálnu, či obchodný podiel je alebo nie je súčasťou BSM, bude súd skúmať práve v tomto konaní. Existujú dve rozdielne rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, keď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 2Cdo/168/2005 zo dňa 31.03.2006 uvádza, že obchodný podiel v spoločnosti s ručením obmedzeným nadobudnutý manželmi alebo jedným z nich za trvania manželstva a z prostriedkov patriacich do BSM predstavuje majetok, ktorý sa v rámci konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov vysporiadava. Pri oceňovaní obchodného podielu v spoločnosti s ručením obmedzeným v rámci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva sa vychádza z jeho stavu v dobe zániku tohto spoluvlastníctva, avšak z obvyklej ceny v dobe vysporiadania.

21. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Obdo/30/2009 zo dňa 26.11.2009, ktorý rozhodoval o mimoriadnom opravnom prostriedku voči rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 24.03.2009 pod č. k. 4Cob/64/2008-225 dovolací súd uviedol : „ Je potrebné prisvedčiť dovolateľke, že v zmysle ustanovenia § 143 Občianskeho zákonníka predmetom bezpodielového spoluvlastníctva manželov je všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorí z manželov za trvania manželstva. V bezpodielovom spoluvlastníctve manželov môžu byť hnutelné a nehnuteľné veci, práva, alebo iné majetkové hodnoty, bez kvantitatívneho a kvalitatívneho obmedzenia, okrem vecí, ktoré na základe osobitného zákona môžu byť iba vo vlastníctve štátu alebo určených právnických osôb. Pokiaľ však ide o rozsah práv a povinností, ktorými disponuje za trvania manželstva manžel z titulu účasti v spoločnosti s ručením obmedzeným ako spoločník, je potrebné vychádzať z príslušných ustanovení obchodného zákonníka. Spoločníkom spoločnosti je výhradne ten z manželov, ktorý uzatvoril spoločenskú zmluvu. On je majiteľom obchodného podielu a nositeľom práv a povinností spoločníka. Obchodný podiel potom nie je súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa stane napríklad podiel na zisku. Ak zanikne účasť manžela spoločníka v spoločnosti za trvania manželstva, tak je to vyporiadavací podiel a pri prevode obchodného podielu je to vyplatená cena obchodného podielu. Je potrebné prisvedčiť odvolaciemu súdu, že obchodný podiel predstavuje práva a povinnosti spoločníka obchodnej spoločnosti a tieto jeho práva sú obmedzené len zákonom a spoločenskou zmluvou. Všetky práva a povinnosti

spoločníka sú upravené Obchodným zákonníkom ako lex specialis. Preto nikto iný ako spoločník, ani manžel spoločníka, nemôže zasahovať do práv spoločníka previesť svoj obchodný podiel na tretiu osobu, za podmienok stanovených § 115 Obchodného zákonníka a spoločenskou zmluvou spoločnosti, ktorej podiel je predmetom prevodu.“ Aj Krajský súd v Prešove vo svojom rozsudku zo dňa 24.03.2009 č.k. 4Cob/64/2008-225 uviedol, že obchodný podiel predstavuje práva a povinnosti spoločníka obchodnej spoločnosti a tieto práva sú obmedzené len zákonom alebo spoločenskou zmluvou. Všetky práva a povinnosti spoločníka sú prakticky upravené v Obchodnom zákonníku ako špeciálnym zákonom a spoločník obchodnej spoločnosti tak nie je obmedzený vo svojej činnosti ani na nakladanie s obchodným podielom povinnosťami vyplývajúcimi z Občianskeho zákonníka. Ak by aj bol splatený vklad obchodnej spoločnosti z prostriedkov patriacich do BSM, podľa ustanovení Obchodného zákonníka len spoločník v obchodnej spoločnosti je oprávnený disponovať s obchodným podielom a v zmysle § 115 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka môže so súhlasom valného zhromaždenia previesť obchodný podiel na iného spoločníka alebo na inú osobu. To závisí buď od spoločenskej zmluvy alebo od súhlasu valného zhromaždenia. Preto pre disponovanie s obchodným podielom a platný prevod obchodného podielu nie je potrebný súhlas manžela podľa § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Obchodný podiel nepatrí do BSM, aj keď môže byť nadobudnutý za trvania manželstva a vklad spoločníka môže byť zaplatený z peňazí patriacich do BSM, pretože podľa ustanovení Obchodného zákonníka obchodný podiel predstavuje práva a povinnosti spoločníka a disponovanie s obchodným podielom spoločníka nie je obmedzené na súhlas manžela.

22. Súd je tak toho názoru a pri svojom rozhodovaní vychádzal z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26.11.2009 sp. zn. 6Obdo/30/2009, čo je novšie rozhodnutie než to, na ktoré poukázala žalobkyňa, sa odklonil od doterajšej súdnej praxe, vychádzal z toho, že obchodný podiel ako taký je vo výlučnom vlastníctve manžela spoločníka a súčasťou BSM je len podiel na zisku alebo vyrovnávací podiel, ak zanikne účasť manžela v spoločnosti za trvania manželstva, alebo vyplatená cena obchodného podielu pri prevode obchodného podielu. Žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na určení, že tento obchodný podiel patrí do BSM, resp. posudzovať relatívnu neplatnosť zmluvy o prevode obchodného podielu medzi spoločnosťou Rokus real, s.r.o. a spoločnosťou Rokus, s.r.o. Žalobkyňa má nárok iba na vyplatenie majetkovej hodnoty, čo by podľa názoru súdu malo byť zohľadnené v spore o vyporiadanie BSM. Navyše, súd poukazuje na rozhodovacu prax súdov, že obchodný podiel nikdy nebude prikázaný v rámci konania o vyporiadanie BSM žalobkyni. Obchodný podiel podľa ustálenej a rozhodovacej praxe súdov sa vždy prikazuje tomu z manželov, ktorý bol spoločníkom predmetnej obchodnej spoločnosti. Žalobkyňa má podľa názoru súdu nárok iba na vyplatenie finančnej náhrady titulom prevedeného obchodného podielu, o čom bude súd rozhodovať v spore o vyporiadanie BSM.

23. Z tohto dôvodu je súd toho názoru, že žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení, či neplatnosti zmluvy o prevode obchodného podielu, ako aj určení, že obchodný podiel tvorí súčasť BSM a to vzhľadom na skutočnosť, že v zásade platí, že možnosť žaloby na plnenie vylučuje právny záujem na žalobe určovacej, a preto jej žalobu pre nedostatok naliehavého právneho záujmu zamietol.

24. O trovách konania súd rozhodol aplikujúc zákonné ustanovenie § 257 CSP a stranám sporu náhradu trov konania nepriznal.

25. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

26. Ustanovenie § 257 nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvoľie), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnúť. Ustanovenie § 257 preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnúť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Strane, ktorá mala vo veci úspech, nemožno nepriznať náhradu trov podľa výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o určitom druhu nárokov (Nález Ústavného súdu SR z 10. 10. 2018, sp. zn. I. ÚS 168/2018).

27. Účelom zákonného ustanovenia § 257 CSP je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného absolučného práva. Toto ustanovenie je

výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, dotvára sa právo sudcovským výkladom v medziach stanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Zákon vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa. Jednou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinný účastník nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sám nezavinil, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch účastníkov, prihliada na postoj účastníkov v konaní a prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnému účastníkovi alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 08.12.2011 sp. zn. II. ÚS 563/2011-14).

28. Zákonodarcu v dotknutom ustanovení Civilného sporového poriadku nielen, že nevymenúva či bližšie nešpecifikuje, aké všetky prípady možno považovať za prípady osobitného zreteľa oprávňujúce súd nepriznať nárok na náhradu trov konania, ale na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy dokonca neuvádza ani jediné kritérium, z ktorého by bolo možné pri interpretácii obsahu pojmu „dôvody hodné osobitného zreteľa“ vychádzať. Táto skutočnosť samozrejme nie je bezúčelová, ale je naopak založená na úplne legitímnom a správnom predpoklade, že dopredu ani nie je možné presne určiť všetky okolnosti, za ktorých nebude spravodlivé zaviazat' neúspešnú stranu povinnosťou nahradiť trovy súdneho konania, respektíve okolnosti, za ktorých nebude spravodlivé zaviazat' stranu, ktorá svojím zavinením vznik trov spôsobila, aby tieto trovy protistrane nahradila. Vzhľadom na už uvedené je teda zrejmé, že výklad formulácie „dôvody hodné osobitného zreteľa“ rovnako ako individualizácia a konkretizácia týchto dôvodov je výlučnou úlohou súdov a súdnej praxe. Ani takáto voľná úvaha súdov pri napĺňaní obsahu pojmu „dôvody hodné osobitného zreteľa“ rozhodne nie je neobmedzená a je naopak nepochybne rámcovaná nielen účelom ustanovenia § 257 CSP a účelom právnej úpravy náhrady trov konania ako celku, ale aj požiadavkami kladenými na všetky súdne rozhodnutia ako také (zrozumiteľnosť, predvídateľnosť, presvedčivosť, nearbitrárnosť a zákaz svojvôle).

29. Dôvody hodné osobitného zreteľa sa týkajú sociálnej situácie strán sporu, ale rovnako sa týkajú aj okolnosti, ktoré viedli k súdному uplatneniu nároku, pričom súd má pri rozhodovaní o náhrade trov konania prihliadať aj na postoje účastníkov v konaní.

30. Súd považoval za spravodlivé nepriznať žalovaným v 1. a 2. rade ako úspešnej strane sporu, keďže žaloba žalobkyne bola zamietnutá, nárok na náhradu trov konania, preto sa súd rozhodol aplikovať toto výnimočné zákonné ustanovenie v súlade s princípom spravodlivosti. Pri svojom rozhodovaní zároveň zohľadnil tú skutočnosť a argumentáciu žalobkyne, že má nárok na vyplatenie majetkovej hodnoty titulom prevedeného obchodného podielu, ako aj charakter tohto súdneho sporu, keďže stranami sporu žalobkyňa a žalovaný v 1. rade sú bývalými manželmi.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.